Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2024–2025

36 600 VIII Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2025

Nr. 141

AMENDEMENT VAN HET LID BONTENBAL C.S.
Ontvangen 12 december 2024

De ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

De departementale begrotingsstaat wordt als volgt gewijzigd:

I

In **artikel 03 Voortgezet Onderwijs** wordt het verplichtingenbedrag **verhoogd** met **€ 130.000** (x € 1.000) en het uitgavenbedrag **verhoogd** met **€ 78.000** (x € 1.000).

II

In **artikel 03 Voortgezet Onderwijs** worden het verplichtingenbedrag en het uitgavenbedrag **verhoogd** met **€ 3.000** (x € 1.000).

III

In **artikel 07 Wetenschappelijk Onderwijs** worden het verplichtingenbedrag en het uitgavenbedrag **verhoogd** met **€ 40.000** (x € 1.000).

IV

In **artikel 14 Cultuur** worden het verplichtingenbedrag en het uitgavenbedrag **verhoogd** met **€ 5.000** (x € 1.000).

V

In **artikel 91 Nog Onverdeeld** worden het verplichtingenbedrag en het uitgavenbedrag **verlaagd** met **€ 22.302** (x € 1.000).

kst-36600-VIII-141
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2024

Toelichting

Dit amendement strekt ertoe om een aanzienlijk deel van de onderwijsbezuinigingen terug te draaien. Indieners achten het doorvoeren van veel van de bezuinigingen zeer onverstandig. Met dit amendement gaat de langstudeerboete van tafel, blijft de maatschappelijke diensttijd en het levensbeschouwelijk vormingsonderwijs op openbare scholen behouden en blijft er meer geld over voor onder andere het hoger onderwijs en onderzoek, het mbo en lerarensalarissen.

Met een bezuiniging op de maatschappelijke diensttijd bezuinigt de regering op de samenleving en op de talentontwikkeling van jongeren. De invoering van een langstudeerboete zadelt studenten op met extra kosten als ze om wat voor reden dan ook langer doen over hun studie, ook bij mantelzorg, een bestuursjaar of als ze chronisch ziek zijn. En voor de onderwijsinstellingen grote uitvoeringsperikelen. Verder dreigt een grote korting op het hoger onderwijs, komen scholen in de problemen door het bezuinigen op lerarensalarissen en het verdwijnen van godsdienstig of levensbeschouwelijk onderwijs. Indieners beogen een significant deel van deze bezuinigingen terug te draaien.

In onderstaande tabel 1 staan de specifieke maatregelen en de daaraan gekoppelde extra uitgaven op de OCW-begroting weergegeven.

Dekking wordt gevonden in verschillende posten op verschillende begrotingen. In onderstaande tabel 2 staat de dekking en op welke begroting deze valt weergegeven.

Meerjarige budgettaire doorwerking

Tabel 1. Uitgaven op de OCW begroting

Uitgaven (in euro mln.)	2025	2026	2027	2028	2029	2030	struc.
1. Behoud Maatschappelijke diensttijd	78	78	117	130	130	130	130
2. Startersbeurzen	40	40	40	40	40	40	40
3. Terugdraaien langstudeermaatregel	0	95	285	283	282	282	282
4. Bezuiniging Functiemix Randstad (salarissen) schrappen	0	75	75	75	75	75	75
5. Praktijkleren	0	0	0	0	0	12	12
6. Bezuiniging godsdienstig vormingsonderwijs schrappen	0	1	19	19	19	19	19
7. Doorstroming beroepskolom + techniekhavo	3	6	16	20	20	20	20
8. Religieus cultureel erfgoed	5	5	5	5	5	5	5
9. Internationale studenten	0	12	50	88	114	123	125
10. School en omgeving	0	40	40	40	40	40	40
Totaal uitgaven	**126**	**352**	**647**	**700**	**725**	**746**	**748**

Toelichtingen op tabel 1:

1. De maatschappelijke diensttijd blijft behouden en er is structureel 130 miljoen euro beschikbaar. Vanwege het kasritme van de uitbetaling is er

sprake van een ingroeipad.

2. Er wordt structureel 40 miljoen euro beschikbaar gesteld voor startersbeurzen.

3. De langstudeermaatregel wordt teruggedraaid.

4. De bezuiniging uit het hoofdlijnenakkoord op Functiemix Randstad wordt teruggedraaid.

5. De bezuiniging uit de invulling van de subsidietaakstelling op praktijkleren wordt teruggedraaid.

6. De bezuiniging uit de invulling van de subsidietaakstelling op godsdienstig en levensbeschouwelijk vormingsonderwijs wordt teruggedraaid.

7. De voorgenomen bezuiniging op de doorstroming beroepskolom wordt grotendeels teruggedraaid. Tevens komt er extra subsidie voor scholen die de techniekhavo (willen) aanbieden, maar waarvoor, vanwege onder andere de grote aandacht voor techniekonderwijs in onder- en bovenbouw op de scholen, de huidige regeling (praktijkgerichte havo) niet toereikend is.

8. Er wordt 5 miljoen euro structureel beschikbaar gesteld voor religieus cultureel erfgoed. Deze verhoging is bestemd voor een specifieke regeling voor onderhoud van grote monumentale kerken. Deze monumenten komen in de reguliere subsidieregeling voor instandhouding onvoldoende aan bod. Met een structurele regeling kan planmatig aanvullende subsidie verdeeld worden om de uitdagingen van grote monumentale kerkgebouwen het hoofd te bieden.

9. Het kabinet dient een nota van wijziging in op de Wet Internationalisering in Balans, waarin de Toets Anderstalig Onderwijs (TAO) zodanig wordt aangepast dat de instroom van internationale studenten wordt behouden in regio's waar de gevolgen van de WIB impact hebben op het onderwijsaanbod, bijvoorbeeld maar niet limitatief Zeeland (Middelburg), Limburg (Maastricht), Friesland (Leeuwarden), Groningen, Drenthe (Emmen), en Twente (Enschede). Regio's die afhankelijk zijn van de instroom van internationale studenten. Zo blijft onderwijs in (krimp)regio's ook naar de toekomst geborgd.

10. Er wordt structureel 40 miljoen euro geïnvesteerd in het programma School en omgeving.

Tabel 2. Dekking

Dekking (in euro mln.)	2025	2026	2027	2028	2029	2030	struc.
11. Terugdraaien btw-compensatie scholen voor leermiddelen (OCW)	0	– 60	– 60	– 60	– 60	– 60	– 60
12. Herijking studentenreisproduct (Aanvullende Post)	– 25	– 40	– 55	– 70	– 75	– 75	– 75
13. Opgave medisch specialisten:							
13a. Ombuiging subsidie bijscholing en nascholing medisch specialisten (VWS)	0	0	– 165	– 165	– 165	– 165	– 165
13b. Bestuurlijke afspraken aanpakken uitwassen beloningen medisch specialisten in maatschappen (VWS)	0	0	– 150	– 150	– 150	– 150	– 150

Dekking (in euro mln.)	2025	2026	2027	2028	2029	2030	struc.
14. Belasten e-sigaretten via invoering verbruiks-belasting, danwel accijns (inkomsten)	0	0	0	0	– 75	– 75	– 75
15. Verhogen STER-inkomsten NPO (OCW)	0	0	– 50	– 50	– 50	– 50	– 50
16. Apparaatskos-ten rijksoverheid met enige uitzonderingen (verschillende begrotingen)	– 174	– 174	– 174	– 174	– 174	– 174	– 173
Totaal dekking	**– 199**	**– 274**	**– 654**	**– 669**	**– 749**	**– 749**	**– 748**

Toelichtingen op tabel 2:

11. De middelen die op de OCW-begroting beschikbaar zijn gesteld om scholen te compenseren voor de btw-verhoging op leermiddelen (dit was onderdeel van de btw-verhoging uit het HLA op culturele goederen en diensten) worden ingezet als dekking, aangezien deze btw-verhoging wordt hernomen.

12. Op de Aanvullende Post staat een reservering voor het studenten-reisproduct. Deze reservering wordt ingezet. Er zijn geen gevolgen voor het studentenreisproduct.

13a. De subsidieregeling strategisch opleiden medisch specialistische zorg wordt met het oog op de bij- en nascholing verlaagd met 165 miljoen structureel.

13b. Er worden bestuurlijke afspraken gemaakt om uitwassen in beloningen voor medisch specialisten in maatschappen aan te pakken. De Minister van VWS werkt deze afspraak nader uit. Er is sprake van een taakstellende opbrengst van 150 miljoen euro structureel binnen het zorgdomein.

14. E-sigaretten zullen belast gaan worden. Er is sprake van een taakstellende opbrengst van 75 miljoen euro structureel.

15. De Nederlandse Publieke Omroep wordt meer ruimte gegeven om (online) reclameopbrengsten te genereren. Hieraan gekoppeld wordt de Rijksmediabijdrage voor de landelijke publieke omroep verlaagd.

16. De taakstelling wordt primair bereikt door een aanvullende, proportionele korting op het apparaat van de rijksoverheid, met name op personeelskosten, waarbij politie (bewaken en beveiligen), krijgsmacht, inlichtingen- en veiligheidsdiensten, COA, IND en het rechtsbestel incl. DJI, en uitvoering die ziet op de rechtsbescherming van burgers, zijn uitgezonderd. Hierbij is een bredere, niet-beleidsinhoudelijke invulling door de regering mogelijk, zoals het beperken van de reguliere prijs-indexatie.

Tabel 3. Apparaatstaakstelling kerndepartementen en uitvoeringsorganisaties

In miljoenen euro's	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Algemene Zaken	– 1	– 1	– 1	– 1	– 1	– 1
Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties	– 9	– 9	– 9	– 9	– 9	– 9
Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssa-menwerking	– 1	– 1	– 1	– 1	– 1	– 1
Buitenlandse Zaken	– 7	– 7	– 7	– 7	– 7	– 7
Financiën	– 38	– 38	– 38	– 38	– 38	– 38

In miljoenen euro's	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Infrastructuur en Waterstaat (incl. MF en DF)	– 19	– 19	– 19	– 19	– 19	– 19
Justitie en Veiligheid	– 8	– 8	– 8	– 8	– 8	– 8
Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	– 22	– 22	– 22	– 22	– 22	– 22
Sociale Zaken en Werkgelegenheid (incl. UWV en SVB)	– 34	– 34	– 34	– 34	– 34	– 34
Volksgezondheid, Welzijn en Sport	– 15	– 15	– 15	– 15	– 15	– 15
Economische Zaken	– 7	– 7	– 7	– 7	– 7	– 7
Klimaat en Groene Groei	– 3	– 3	– 3	– 3	– 3	– 3
Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening	– 1	– 1	– 1	– 1	– 1	– 1
Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur	– 7	– 7	– 7	– 7	– 7	– 7
Koninkrijksrelaties	0	0	0	0	0	0
Totaal	**– 174**	**– 174**	**– 174**	**– 174**	**– 174**	**– 174**

Bontenbal
Bikker
Stoffer
Eerdmans